

Ceny Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury za rok 2025

kategorie

2) Cena veřejnosti Olomouckého kraje za výjimečný počín v oblasti kultury

K 5	nominovaná osobnost/ nominovaný počín	Zdůvodnění
1	Řemeslný jarmark 20. 9. 2025	<p>Druhý ročník Řemeslného jarmarku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci byl kulturní událostí zaměřenou na prezentaci, uchování a předávání prvků tradiční lidové kultury na Hané, největšího etnografického regionu na Moravě, jehož velká část se nachází právě na území Olomouckého kraje. Akce se uskutečnila symbolicky krátce před podzimní rovnodenností a nabídla návštěvníkům celodenní program propojující tradiční řemesla, hanácký folklor a kroj. Vytvořila autentický prostor pro setkání veřejnosti s nositeli tradičních řemeslných dovedností, z nichž mnozí jsou držiteli prestižních ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje a Nositeli tradice lidových řemesel. Návštěvníci měli možnost si vyzkoušet tradiční výrobní postupy, například zpracování vlny u tkalce včetně historického výkladu o vzniku děvu od první nitě až po barvení. Dále se představili řemeslníci jako košíkář, řezbář, krajkářka, perníkářka keramička a další.</p> <p>Výraznou složkou jarmarku byl bohatý folklorní hudební a taneční program, na němž se podílely přední folklórové soubory regionu.</p> <p>Řemeslný jarmark citlivě propojil prezentaci nehmotného kulturního dědictví regionu, podporu nositelů tradic, regionální identitu a přiblížil tradiční lidovou kulturu na Hané současnému publiku.</p>

2	Dušan Neumann	Navrženou osobností je pan Dušan Neumann, který je nejen v Olomouci znám jako organizátor a mecenáš vystoupení řady hudebních interpretů a skupin širokého spektra žánrů. Do Olomouce „vozí“ zvučná jména naší domáčí ale i světové hudební scény. Pořádá a podporuje koncerty začínajících interpretů stejně tak světově proslulých hvězd. Koncerty pořádá jak ve svém „mateřském“ a dnes už v hudebním světě proslulém klubu „Bounty rock cafe“ ale i na dalších místech města (Pevnůstka poznání. S klub etc.). Svoji prací, zálibou a možno říci i hudební filantropií pan Dušan Neumann plní přání řady fanoušků vidět „své idoly živě“. Díky proslulosti a úspěšnosti pořádání hudebních koncertů dělá velkou reklamu samotnému městu Olomouc a jeho kraji. Věřím, že nejsem sám, kdo by panu Dušanu Neumannovi ocenění, které si bezesporu zaslouží za svoji práci, práci pro lidi, pro město a pro kraj ve kterém žije, přál.
3	Oslavy 750 let Velké Bystřice	Projekt oslav 750. výročí 1. písemné zmínky o Velké Bystřici se stal nejvýznamnější kulturní a společenskou akcí a vyústěním bohatého komunitního života ve městě Velká Bystřice. Ve znamení oslav se nesl celý jubilejní rok 2025. Oslavy vyvrcholily ve dnech 26.-28. 9. Víkend plný programů byl příležitostí pro setkání občanů všech generací, velkobystřických rodáků, přátel a známých. Dlouhodobé přípravy výročí i oslavy samotné proběhly díky maximálnímu a spontánnímu zapojením místních spolků, organizací, firem, podnikatelů i jednotlivých občanů města (město, základní a mateřská škola, Osvětová beseda, farnosti, hasiči, Orel, Sokol, sportovní kluby, kynologové, zahrádkáři, kluby seniorů a invalidů apod.) do jejich průběhu. Aktéry vystoupení a programů byli hlavní měrou místní interpreti: všechny složky folklorního souboru Haná Velká Bystřice, lidové muziky působící při místní pobočce ZUŠ

		<p>Žerotín Olomouc, Divadelní soubor Osvětové besedy Velká Bystřice, Velkobystřický chrámový sbor, Hanácký mužský sbor Rovina, sbor Campanela z Olomouce a další. Hudební skupiny se zapojily i do akce, kdy hrály a zpívaly v bystřických kavárnách, restauracích, pivovarech, školách, sídlech spolků při dnu otevřených dveří.</p> <p>Dá se hrdostí říct, že bystřičtí občané nepotřebovali k oslavám jubilea nakoupit drahé profesionální programy, ale stvořili si skvělé oslavy sami pro sebe. Proto by případné udělení Ceny Olomouckého kraje patřilo hlavně jim.</p> <p>Doprovodný program: Řemeslný rynek v Zámeckém parku, kamion FabLab, výroba pamětních mincí, aktivity pro děti v parku (Geniátor apod.), řemeslný rynek v Zámeckém parku. K výročí byly vydány publikace o architektuře Velké Bystřice nebo o spolkovém životě.</p> <p>Velice Velká Bystřice místních autorů Zdeňka Polácha a Hanky Londové publikace Architekt M. Sborwitz a Velká Bystřice. Vznikl hraný dokument o městě, který rovněž s názvem „Velice Velká Bystřice“ natočilo známé duo Radovan Lipus – David Vávra.</p> <p>Vyšlo zvláštní vydání Bystřických novin.</p>
4	Festival vojenských kuchyní	<p>Festival vojenských kuchyní napříč staletími je výjimečným příkladem významné kulturní akce, která propojuje péči o kulturní dědictví s aktivním zapojením veřejnosti. Vlastivědné muzeum v Olomouci zde vystupuje jako otevřená paměťová instituce Olomouckého kraje, která srozumitelnou a atraktivní formou přibližuje historické hodnoty širokému spektru návštěvníků.</p> <p>Festival vytvořil jedinečný prostor pro spolupráci muzea s historickými skupinami a kluby vojenské historie z Olomouckého kraje i dalších regionu ČR. Návštěvníci se prostřednictvím autentických kuchyní, dobových receptů</p>

		a každodenních reálií vojáků napříč staletími aktivně zapojili do poznávání historie, která zde nebyla prezentována jako statický výklad, ale jako sdílená zkušenost.
5	Milan Vybíral	<p>Nominuji na Osobnost Olomouckého kraje v oblasti kultury (i školství, protože řadu let byl hudebním pedagogem) pana Milana Vybírala, který letos oslaví 93 let.</p> <p>Pracovitý, lidský, do dneška velmi aktivní. Pro všechny by se rozdál a pro kulturu v Litovli a okolí udělal opravdu hodně. Také vzhledem k jeho věku by si toto ocenění za celoživotní práci v oblasti kultury určitě zasloužil. Milan Vybíral (nar. 3. 4. 1933 v Olomouci) je hudebník, hudební pedagog, muzikant, zpěvák, včelař.</p> <p>Do dnešních let aktivní člen Hanácké mŕžžkŕ Litovel, Folklórního souboru Hanačka, Rytmické skupiny Ňtyřlístek, a také vystupuje na společenských akcích sólovŕ s harmonikou Ňi klávesami. Bývalý člen PS Senzakord, Tanečníoho orchestru Františka Minaříka, Tanečníoho orchestru Akcent, Symfonického orchestru při ZUŠ Litovel, doprovázel scénickou hudbou také litovelské ochotníky a hostoval v Národopisném souboru Cholinka. Vystudoval Obchodní akademii v Olomouci, Abiturientskou průmyslovou školu strojřrenskou v Přerovŕ, Lidovou konzervatoř (obor hudební aranžování).</p> <p>Ovládá hru na klavír, harmoniku, housle, zobcovou flŕtnu, basu a další. Na všechny tyto nástroje naučil hrát několik generací žáků. Řadu let učil hru na hudební nástroje při zaměstnání i poté jako důchodce (až do roku 2020). Je významnou osobností historie Mŕstského klubu Litovel. Jako zaměstnanec Spojeného závodního klubu ROH Tesla Litovel, poté Mŕstského klubu Litovel, vedl HUDEBNÍ KURZY, byl zde mzdový účetní, pokladník, dělal kulturní</p>

		kalendáře a vedl Klub mladých. V roce 2000 byl jedním ze zakladatelů Hanácké mŏzêkê Litovel.
6	<p>Výstava Druhý domov, Česko-italské přátelství z Velké války Muzeum a galerie v Prostějově 30. 5. 2025 – 4. 1. 2026 VKOL 25. 9. – 6. 11. 2025</p>	<p>Výstavní projekt Druhý domov. Česko-italské přátelství z Velké války, realizovaný ve spolupráci Muzea galerie v Prostějově a Vědecké knihovny v Olomouci, je výjimečným kulturním a muzejním počinem roku 2025, neboť propojuje historickou paměť a vychází ze skutečného případu, kdy obyvatele Moravy během první světové války poskytli útočiště lidem z Tridentska, čímž zachránili tisíce životů. Tento čin solidarity zanechal hlubokou stopu a předává se z generace na generaci. Výstava návštěvníkům přiblížila historické události prostřednictvím originálních dokumentů, fotografií a haptických prvků. Architektonické a vizuální řešení výstavy umožnilo prožít tento 110 let starý příběh – látky, panely a symbolické kufry vtiskly prostoru expozic pohyb a hmotnost jejich osudu.</p>
7	<p>publikace Akciový pivovar v Prostějově Tomáš Vincenec</p>	<p>Obsáhlá publikace „Akciový pivovar v Prostějově“, kolektivu autorů, představuje fenomén pivovarnictví a sladovnictví v srdci Hané. Na pozadí impozantní novogotické budovy sledujeme historii pivovarnictví v Prostějově, včetně výstavby Akciového pivovaru v textu historika Tomáše Cydlíka. Jedinečnost budovy si vzal pod drobnohled architekt Zdeněk Beran. Kapitulu zabývající se technologií zpracovala autorská dvojice Kamil Hanák a Jiří Mazal. Kniha je doplněna bohatou sběratelskou přílohou a portrétními fotografiemi známého prostějovského fotografa Boba Pacholíka.</p> <p>Práce na knize trvala téměř pět let a její produkci si vzal na starost Tomáš Vincenec. Ten je také autorem doprovodných fotografií a tvůrcem grafického vzhledu knihy. Na vzniku této reprezentativní publikace se finančně podílelo téměř 160 soukromých subjektů z řad drobných dárců a soukromých</p>

		firem. Kniha volně navazuje na autorovu publikaci „Architektura Oděvního průmyslu v Prostějově“ a stává se pamětí o další mizející kapitole historie prostějovského průmyslu.
8	Výstava „ Příběhy palných zbraní “	Ústřední myšlenkou rozsáhlého projektu Vlastivědného muzea v Olomouci, připravovaného ve spolupráci s Východočeským muzeem v Pardubicích, bylo představit široké veřejnosti ucelenou kolekci ručních palných zbraní vytvořených a využívaných od počátku 17. století po současnost. V šesti tematických celcích byly prezentovány z hlediska historického nejcenějšího a z pohledu vývoje palných zbraní nejzajímavější exponáty obou muzeí. Své místo si zde našly zbraně vojenské, lovecké a civilní.
9	kniha Temné obilí/ Masakr na Švédských šancích v souvislostech Pavel Kreisinger, Martin Šinkovský a Ticho762	Kniha je zpracována v netradiční komiksové populárně-naučné formě. Pojednává o masakru na Švédských šancích u Přerova. Přináší nové zjištění o pachatelích i obětech masakru a díky netradičnímu zpracování cílí na širokou skupinu čtenářů napříč generacemi. Jejím autory jsou historik FF UP Pavel Kreisinger, úspěšný spisovatel Martin Šinkovský a oceňovaný kreslíř Ticho762. Téma masakru na Švédských šancích výrazně rezonovalo mediálním i společenským prostorem – kniha vyšla během 80. výročí od konce druhé světové války i 80 let od masakru samotného. Cílem knihy bylo připomenout tragické události na Švédských šancích, vyvolat širší povědomí i diskusi o této dějinné události.
10	Taneční obor ZUŠ Hranice a jeho úspěch na World Dance Contest 2025 Selb (DE) 7. – 8. 3. 2025	Tanečníci ZUŠ Hranice se zaskvěli na World Dance Contest 2025. Tanečnice a tanečníci ZUŠ Hranice předvedli úspěšnou reprezentaci města a školy v kvalifikačním kole mezinárodní taneční soutěže World Dance Contest 2025 v německém Selbu 7. a 8. března. Celkem zde pod vedením učitelky Kamily Martínkové představili 11 choreografií.

		<p>Získali čtyři první místa, dvě druhá, jedno třetí místo a další výborná umístění. Do světového finále World Dance Contest 2025 ve Francii se postupovalo z prvních třech míst – postupilo sedm choreografií.</p> <p>Ve velké konkurenci se žáci ZUŠ neztratili. Choreografie „Karkulka a vlk“ získala 8. místo, „Sweet dreams“ 5. místo a „Fun time“ 4. místo, tance „Flaškový“ a „Kadril“ získaly 3. místo, „Hora din Moldova“ 2. místo. Nejedná se o ojedinělý mezinárodní úspěch. Do mezinárodního finále taneční soutěže World dance contest. 2024 postupilo celkem 8 choreografií hranické ZUŠ. V konkurenci celkem 12 tisíc soutěžících z mnoha zemí získali s choreografií Ruské tance 2. místo, 3. místo braly Čínské tance, Cukas Drikos, Ej jakiši, 4. místo – Duet Louskáček – As free as a bird 6. místo – Marcipán a 7. místo – Another Love. Tanečníci dlouhodobě reprezentují město a školu – jistě zásluhou učitelky tanečního oboru Kamily Martínkové, která pochází z Valašského Meziříčí, vystudovala Státní taneční konzervatoř v Praze. Před nástupem na ZUŠ Hranice působila od roku 1998 jako členka baletního souboru ve Slezském divadle v Opavě. Hostovala v Německu v Theatru Masquarade, kde ve dvou představeních byla asistentkou režiséra. Prvním velkým projektem bylo již v roce 2015 taneční představení Edith Piaf.</p> <p>Tento projekt vznikl na tanečním oboru ZUŠ Hranice, mimo běžnou výuku tance, a byl připomínkou 100 let od narození této zpěvačky. Během představení, které pomocí tance a hudby a dobových záznamů vykreslilo život slavné šansoniérky, se na podiu vystřídal téměř čtyřicet tanečníků, většinou žáků tanečního oboru Základní umělecké školy Hranice.</p>
--	--	---

		<p>Na tento úspěšný počín navázaly loni hned dva velké projekty. Jednak taneční obor nacvičil balet Louskáček, kde vystupovali i sólisté národního divadla. Náročná byla i příprava muzikálu Sněhurka, což byl výsledek práce celé ZUŠ v čele s ředitelem magistrem Smrčkou. Všechny tři obory hranické ZUŠky zde spojily své síly a vytvořily opravdu úchvatné představení.</p>
--	--	--